

ROSKILDE
KOMMUNE

Forvaltningsplan for råger i Roskilde Kommune.

Revideret 2024

Forsidefoto: Colourbox

By, Kultur og Miljø
Veje og Grønne områder
Rådhusbuen 1, 4000 Roskilde

Tlf.: 46313705
E-mail: Veje@Roskilde.dk

Forvalter på området:

*Simon Alkærsig Madsen. Sagsbehandlende Landskabsarkitekt.
Kontakt; Simonma@roskilde.dk ; [20232891](tel:20232891)
Telefonisk på Veje og Grønne Områder; 46313705*

Kildeoversigt.:

*Retsinformation.dk
Jagtloven
EU's fuglebeskyttelsesdirektiv*

*Naturstyrelsen_
Information om råger*

*DOF_ Dansk Ornitologisk forening_
Ro i stedet for ragnarok omkring råger
Elsk din hadefugl*

Lejre kommune_ Strategi for regulering af råger 2020

Forord:

Byerne er hjemsted for flere af de danske vilde dyr, nogle arter bidrager til vores sundhed mens andre gør det modsatte, her iblandt tæller den sorte kragefugl, rågen.

Rågen er en karakteristisk fugl i kulturlandskabet når den går rundt på marker og plæner. Den er en kolonirugende fugle som gerne slår sig ned i høje træer tæt på de steder, hvor det er nemt for dem at finde føde. De forhold finder de gerne tæt på os mennesker, da vi er gode til at, skræmme deres naturlige fjender væk og pleje vores arealer på måder som gør det nemt for fuglene at finde føde. Fordelene ved naboskabet går desværre kun den ene vej, da naboskabet til en rågekoloni kan gå ud over naboernes sundhed.

Den folkelige og politiske, agenda om at begrønne byerne samt at skabe mere lokal rekreativ natur skaber et paradoks, da naturen ikke kun tiltrækker os mennesker. Forvaltningen modtager årligt flere henvendelser fra borgere som er dybt frustrerede over deres støjende naboer og som er der hvor de overvejer at gå fra hus og hjem. Vi i forvaltningen anderkender jeres frustrationer og gør hvad vi kan, med de resurser og løsninger vi har til rådighed. Der findes beklageligvis ikke nogen hurtig og holdbar løsning på problemet, til gengæld er der opbakning til at vi må løse det sammen.

I Roskilde kommune står forvaltningen af rågerne på skuldrene af et omfattende frivilligt stykke arbejde fra den lokale jagtforening, som i perioden fra 1 maj til 15 juni ligger utallige timer i marken for at imødekomme de henvendelser der kommer fra borgerer som er generet af rågekolonierne. Forud for og efter reguleringen ligger også et stort stykke arbejde for koordinatorene, i at kortlægge og tilse kolonierne, samt kordinerer og administrerer i forhold til lov og ret.

Indhold

Om rågen "Corvus frugilegus"	5
Beskrivelse	5
Levested.....	5
Føde	5
Bestandsudvikling	5
Lovgrundlag.....	6
International beskyttelse.....	6
National beskyttelse og regulering af vilde fugle.....	6
Jagtloven.....	6
Retningslinjer for regulering af råger	8
Regulering ved bortskydning.....	8
Fjerne reder	8
Forebyggelse, Skræmmekampagner og aktiver til egen forvaltning af råger.	8
Roskilde kommunes Forvaltningsstrategi.....	10
Kolonier som forvaltes i 2024	Fejl! Bogmærke er ikke defineret.

Om rågen "Corvus frugilegus"

Beskrivelse

Rågen er en karakteristisk fugl i agerlandet, hvor man gerne ser den fouragerer på marker i store flokke. Rågen kan med sin størrelse og fjerdragt, som er helt sort, godt forveksles med sortkragen, rågens adfærd differentierer dog fra kragens, mht. kosten som ikke indbefatter dyreunger som fugleunger mm.

Levested

Rågen forekommer i et bredt bælte fra Europa til Asiens Stillehavskyst. I Europa yngler den spredt, talrigest i et bælte fra Skotland og Danmark i nord til Frankrig i syd. I Danmark forekommer rågen over det meste af landet, men den er klart mest almindelig i det østlige Jylland og på Øerne. I det vestlige og nordlige Jylland kan der være langt mellem fuglene.

Rågen er en udpræget koloniruger, som kan yngle i kolonier på helt op til 700 par. De danske råger er overvejende standfugle, men nogle trækker i strenge vintre sydvestpå til Kanalkysten. Landet besøges af en del trækgæster fra Nordskandinavien og Rusland, som i milde vintre kan overvintre her. Om vinteren kan rågen træffes i det meste af Europa bortset fra Nordskandinavien.

Føde

Råger lever primært af insekter, orme og frø, som den borer efter med sit lange og ret smalle næb. Som de øvrige kragefugle hamstrer rågen føde, f.eks. nødder, som den gemmer til vinteren. Rågen fouragerer også gerne på affald og opholder sig derfor gerne tæt på mennesker, i parker og langs veje i byen.

Bestandsudvikling

Efter en kraftig tilbagegang i perioden 1925-1978 fra omkring 100.000 par til under det halve, især grundet bekæmpelse og jagt på ungerne, der kan spises, gik bestanden atter frem i løbet af 80'erne og kulminerede omkring 1990. Siden da har bestanden stabiliseret sig på et niveau på omkring 80-90.000 par.

Lovgrundlag

International beskyttelse

Rågen har, sammen med andre kragefugle, været beskyttet af EU's fuglebeskyttelsesdirektiv siden år 1979 (Rådets direktiv nr. 79/409 af 2. april 1979). Direktivet har til formål at beskytte de vilde fugle og forpligter medlemslande til at sikre levesteder for truede og sjældne fugle. Baggrunden for direktivet var en stigende bekymring over nedgangen i de vilde fugles antal. Direktivet blev begrundet i en viden om, at der i høj grad skal en fælles indsats til at beskytte fuglene, da mange af dem trækker gennem flere forskellige lande.

Direktivet forbyder aktiviteter, der kan skade vilde fugle, og i direktivets artikel 5 beskrives et grundlæggende forbud mod jagt på fugle. Dog er jagt tilladt på visse arter under nærmere bestemte betingelser opsat i direktivets artikel 7. Disse arter er beskrevet i direktivets bilag II. Arter, der må jages i hele EU, er opført i Bilag II/1, og arter, der kun må jages i visse EU-lande, er anført i Bilag II/2.

Rågen er ikke opført på direktivets Bilag II, og den er derfor som udgangspunkt total fredet. Hvis en art ikke er opført i Bilag II, kan forbuddet i artikel 5 kun fraviges, hvis kravene i direktivets artikel 9 opfyldes. Sådanne krav er bl.a. hensyn til den offentlige sundhed og sikkerhed.

National beskyttelse og regulering af vilde fugle

For at direktivet får retsvirkning i Danmark skal det implementeres i dansk lovgivning. Med hensyn til regulering af råger er det følgende tre love der er relevante:

Jagtloven (*Bekendtgørelse af lov om jagt og vildtforvaltning (LBK nr.265 af den 21/03/2019)*)

Jagtloven har til formål at sikre arts- og individrige vildtbestande. Loven angiver regler for forvaltningen af vildtet herunder indfangning-, handel med- og indsamling af vildtet. Derudover regulerer den jagten på vildt.

Der må kun drives jagt på vildt, der er fastsat jagttid for, og kun inden for jagttiden for den pågældende art. Derudover gælder det, at pattedyr og fugle ikke forsætligt må forstyrres med skadelig virkning for arten eller bestanden, jf. lovens § 7.

Der er ikke fastsat jagttid for råger, og det er derfor forbudt at jage dem, at ødelægge deres reder eller på anden måde genere dem.

Vildtskadebekendtgørelsen (*Bekendtgørelse om vildtskader, BEK nr. 1006 af 14/06/2020*)

Jagtloven åbner dog op for regulering af skadevoldende vildt. Vildtet betegnes som skadevoldende, hvis der er fare for menneskers sundhed, risiko for smitte af dyr og

mennesker, risiko for luftfartsikkerheden mm., jf. jagtlovens kapitel 6. Dette er udmundet i *Vildtskadebekendtgørelsen*.

For regulering af råger gælder, at der skal søges om forudgående tilladelse til regulering. I vildtskadebekendtgørelsens § 13 er der fastsat visse regler for reguleringen, herunder hvilken tid på året råger må jages og hvilke fugle, der må jages:

”§ 13. Naturstyrelsen kan give tilladelse til, at råger, der optræder i større flokke på ikke-høstede og nyslåede marker, må reguleres i perioden 1. juli - 30. september.

Stk. 2. Naturstyrelsen kan give tilladelse til, at råger i rågekolonier må reguleres inden rede bygning og æglægning, samt til at rågeunger i rågekolonier må reguleres uden for reden i perioden 1. maj - 15. juni.

Stk. 3. Naturstyrelsen kan give tilladelse til regulering af rågeunger på ikke høstede marker i perioden 1. maj - 30. juni. 6

Stk. 4. Naturstyrelsen kan give tilladelse til, at der ved reguleringen efter stk. 2, kan anvendes salonrifler, der kan indeholde mere end 2 patroner, herunder halvautomatiske salonrifler. Før der kan gives tilladelse til regulering af råger ved bortskydning, skal andre alternativer være forsøgt.”

Artfredningsbekendtgørelsen (*Bekendtgørelse om fredning af visse dyre- og plantearter og pleje af tilskadekommet vildt (BEK nr. 521 af 25/03/2021)*)

Kapitel 2. Fredning af fugle, redetræer m.v. omfattet af fuglebeskyttelsesdirektivet.
§ 6 kolonirugende fugles redetræer må ikke fældes i perioden 1. februar - 31. juli.

Retningslinjer for regulering af råger

Roskilde kommune forvalter vores kolonier på baggrund af Miljøstyrelsens retningslinjer, natur hensyn, nabo hensyn og lokal kendskab.

Regulering ved bortskydning

Roskilde kommunes forvaltning af råger udføres i et tæt samarbejde med Roskilde og Omegns jagtforening, som planlægger reguleringen på kommunens arealer. Reguleringen kan ske på flere måder og i forskellige perioder. Reguleringen af de voksne fugle inden redebygning og æglægning eller regulering af unger ved rederne.

Det er vanskeligt at regulere voksne fugle og sjældent muligt at regulere ret mange. Forvaltningseffekten ved nedskydningen af voksne fugle er tit knyttet til den forstyrrelse som reguleringen bringer til kolonien, som knytter sig til metoden "skræmmekampagne" beskrevet senere i planen.

Regulering af unger ved rederne sker i forsommeren. Ved regulering af unger skal der tages forbehold for at ungerne ikke lider unødvendig overlast og der skal tilstræbes at regulere flere unger fra samme kuld. Der skal ligeledes tages højde for forstyrrelsens varighed i koldt og vådt vejr, da dette kan udsætte ungerne for nedkøling.

Ved reguleringen af ungerne skal der ikke forventes en mindskelse af støj gener fra kolonien, men en forvaltningsform som hæmmer at kolonien vokser sig større og potentielt en tilbagegang.

Fjerne reder

Første nedtagning af reder skal ske inden æglægning i marts måned, dvs. at første nedtagning udføres omkring midt februar. Reden skal fjernes gentagne gange, som gør dette til en resursekrævende metode. Man fjerner rederne manuelt eller ved høje redetræer, ved nedskydning, lift eller nedklatring. Et yderligere tiltag der kan benyttes i forlængelse af rede nedtagning er, at beskære rede grenene. Som forhindrer fuglene i at benytte samme plads til deres rede. Efter arbejdet med nedtagning af reder i en koloni er påbegyndt, må der kun fjernes ny-etablerede reder, for at undgå at forstyrre etablerede reder med æg eller yngel. Metoden kræver derfor en systematisk fremgangsmåde. Er nedtagningen påbegyndt, må der maksimalt gå 14 dage mellem nedtagningerne.

Afsluttende

Tilladelse til regulering kan udstedes med henblik på at forhindre markskader eller med baggrund for alvorlige sundhedsgener for mennesker på grund af støj. For tilladelse til regulering med henvisning til støj skal der være beboelsejendomme mindre end 200 meter fra rågekolonien.

Forebyggelse, Skræmmekampagner og aktiver til egen forvaltning af råger.

Roskilde kommune praktiserer ikke skræmme kampagner på vores kolonier da dette er meget resursekrævende for kommunen og for vores samarbejdspartnere.

I stedet appellerer vi til borgerne om selv at organiserer egen forvaltning. Vi opfordre borgerne til at tage kontakt til den lokale vildtforvaltningskonsulent for at få den rigtige vejledning i forhold til love og skik. Råger er en støjende nabo især i ynglesæsonen. Der er forskellige tiltag og metoder man kan tage i brug for at forvalte fuglene, men husk altid at undersøge ret og love grundigt før du foretager dig noget, da næsten alle tiltag er tids bestemt i forhold til fuglenes ynglesæson.

Drift-omlægning: En forbyggende metode er at besværliggøre fuglenes adgang til den nære fødekilde, ved at lade græs og urter gro højt. Hvilket vanskeliggøre fuglens adgang til insekter og frø. Her skal de omkring liggende arealer selvfølgelig også tages i betragtning.

Naturlige fjender: Ved at understøtte rågerens naturlige fjender, konstrueres en naturlig og bæredygtig forvaltning. Dette kunne være opsætning af redekasser til f.eks. egern, natugle eller andre rovdyr. Denne metode afhænger selvfølgelig af hvilket levested lokaliteten er, tænkt på hele året samt at det ikke er sikkert at redekasserne vil blive brugt. Denne metode kræver en tilladelse fra kommunen, på dennes arealer.

Skræmmekampagner: Grib til larm, lys eller fugleskræmsler. Effekten af kampagnerne er primært knyttet til forstyrrelsen af kolonien, for at få kolonien til at flytte. Der er dog udfordringer ved at bruge metoder som hvis succesfuld får en koloni til at flytte videre, for det kan ikke vides hvor fuglenes nye ynglepladser bliver. Det kan ske at en koloni bliver til flere eller at kolonien flytter hen og generer naboen i stedet. En ting er sikkert, den vil' dannes et nyt sted. Kampagnerne er en kontinuerlig forstyrrelse af redepladserne som skal startes så tidligt så muligt, når fuglene salmes for at bygge reder. Forstyrrelsen af kolonien skal ske ved solopgang og ved solnedgang før ynglesæsonen starter i midt marts. Det kan være meget svært at skræmme en rågekoloni fra deres ynglepladser, mindre og yngre kolonier kan dog være nemmere, men der er stadig en stor indsats forbundet med kampagnerne. Opgives indsatsen undervejs, vil det blot resulterer i yngle perioden flyttes og vil vanskeliggøre en regulering. Startes indsatsen for sent, vil forstyrrelserne af kolonien resulterer i unger som ligger ubeskyttede i rederne og bliver udsat for stress og nedkøling, dette vil være i strid med lov og etisk forkert. Skræmmekampagnen kan f.eks. foregå med hundeprop-pistoler, skræmmeballoner, fugleskræmsler eller større tekniske løsninger som f.eks. højtalere eller laserkanoner.

Skræmmekampagner kræver dispensation fra Naturstyrelsen. Derudover skal Politiet og naboer orienteres mindst en uge inden kampagnen påbegyndes. Naturstyrelsen vil desuden gerne orienteres om resultatet.

Roskilde Kommune giver ingen garanti på metodernes virkning, da ingen metoder inden for forvaltningen af råger er videnskabeligt dokumenteret.

Roskilde kommunes Forvaltningsstrategi

Baggrund:

Forvaltningen har igennem de senere år modtaget en del henvendelser fra borgere, som er stærkt generet af larmende bestande af råger. Fuglen er en fredet fugl i Danmark, men særligt i ynglesæsonen er den store, sorte kragefugl til stor gene for de, der bor tæt på kolonien.

Forvaltningen har forsøgt at nedbringe generne fra rågerne ved hjælp af forskellige metoder. Der er forsøgt skræmme kapanger, med oppustelige figurer, falkoner med rovfugl og der er blevet fældet større områder med redetræer. Resultaterne af disse metoder har været yderst begrænsede, da fuglene er kvikke og hurtigt regner ud at generne ikke er farlige eller ikke vare ved. Metoden med fældningen har affødt nye gener og et tab af forvaltnings kontrol, da fældningen blot fik fuglene til at sprede sig ud i lokalmiljøet.

Forvaltningsstrategien:

På baggrund af ovenstående har forvaltningen lavet en plan for forvaltningen af råger i kommunen.

På matriklerne som varetages af VGO, dog med en enkelt undtagelse, har der i flere år været et tæt samarbejde med Roskilde & Omegns Jagtforening, hvor indsatsen består i at regulere rågebestanden ved at skyde rågeynglen når de forlader reden. Denne metode er erfaringsmæssigt den mest effektive reguleringsmetode, da bestanden holdes i skak og på længere sigt bringes bestandene ned. Planen for indsatsen revideres hvert år, hvor der også vurderes, hvor indsatserne skal sættes ind og hvilke kolonier der ikke sættes ind på.

Naturstyrelsen skal ansøges og giver tilladelse til at regulere rågebestanden, så reguleringen følger rågerens års rytme. Reguleringen sker i tæt samarbejde med lokale jagtforeninger og Naturstyrelsen.

Jægerne i de lokale foreninger udfører hvert år et stort stykke frivilligt arbejde på kommunens arealer, hvor de bruger mange timers arbejde på at registrere og planlægge indsatserne på de enkelte kolonier. Forvaltningen har indkøbt røde veste til jægerne, så de er synlige og det er tydeligt, at de foretager reguleringen for Roskilde Kommune.

Det skal også nævnes, at forvaltningen samarbejder med Roskilde lufthavn, som udfører regulering på Roskilde Kommunes matrikel af hensyn til flysikkerheden.

Til orientering, er kommunen ikke forpligtet til at regulere rågekolonierne på kommunale arealer. Hvis borgerne ønsker at iværksætte andre tiltag i deres lokale område, er det muligt at bede kommunen om tilladelse til dette, hvorefter forsøgene vil blive vurderet og kommunen vil derefter anmode Naturstyrelsen, som er myndighed på området om tilladelse til at borgerne selv udfører skræmmekampanger eller lignende.